

Oskar se vrací

Hra nejuspěšnějšího dramatika současné Francie Erika-Emmanuela Schmitta Oskar a růžová paní měla sice po dvou letech na prknech Klicperova divadla (scény V podkroví) derniéru večerních představení už letos v únoru, ale nyní je znovu na scéně. O představení, které diváci i kritici označili v Hradci v roce 2009 za největší citový zážitek sezony, je stále velký zájem, a proto se ještě před vypršením autorských práv vrací na jeviště. Ty, které neodradil nástin děje, čeká v režii Ivana Baladi herecký koncert v podání Marty Eliášové a Jana Sklenáře. I přesto, že se jedná o umírání, je divadlo paradoxně plné energie, humoru, lásky a vtipných dialogů. „Je to ta nejsrdečnější záležitost, co v divadle mám,“ říká Jan Sklenář. „Ten kluk je neuvěřitelný, co dokáže vymyslet, jak blbnou s babi Růžou a jak si díky ní odžije za 12 dní celý život. Je schopnej obrátit celý špitál naruby, jen aby nemusel myslet na nejhorší. Zažije lásku, zestárne s ní a aniž si to uvědomuje, pomůže spoustě lidem.“ Oskar a růžová paní je představení, o kterém se dá bez nadsázky říct, že se člověku zaryje pod kůži. Zažila jsem ho se studenty učiliště a viděla jsem, jak se jich Oskarův příběh dotýká, jak hltají jeho nápady a jak je obohacuje. Podobný pocit jsem snad naposledy měla při sledování Dany Medřické v Kočičí hře. Nejbližší nové reprízy vás v Klicperově divadle čekají 29. září a 1. října. (zun)

Nesmrtelnost dvanácti posledních dnů

Některým lidem se každá umělecká výpověď o smrti zdá být vyděračská, nepatřičná. Podobné úvahy jsem slyšel i na Divadle evropských regionů, kde se mi konečně podařilo navštívit inscenaci hradeckého Klicperova divadla Oskar a růžová paní Erika-Emmanuela Schmitta. Francouzský spisovatel proniká na česká jeviště méně, než by si zasloužil. Objevili ho v Brně, kde s ním v dramatu Libertin polidštili autora Velké encyklopedie Diderota. Známe i Manželské vraždění (Na Jezerce u Jana Hrušínského), a to je skoro všechno.

Den jako deset let

Schmitta ctí dar kultivovaného slova a umění srozumitelně pojednat filozofická témata. K nim se řadí komorní příběh o desetiletém chlapci umírajícím na leukémii v zátiší nemocnice, v péči řádové sestry, pro něj babi Růži.

Oskar a růžová paní patří do autorovy tetralogie o světových náboženstvích: Milarepa zastupuje buddhismus, Pan Ibrahim a květy koránu islám, Oskar křesťanství a Noemovo dítě judaismus. Téma zaujalo představitele pomalu odcházející režisérské generace, Ivana Baladu. Pro podkrovní scénu hradeckého Klicperova divadla připravil s Martinou Eliášovou (Babi Růža) a Janem Sklenářem (Oskar) vedle Felliniho a Stropnického Silnice možná největší citový zážitek minulé sezóny. Oskarovi zbývá posledních dvanáct dnů života, ale řádová sestra trudnost takové nespravedlnosti dokáže zpřijemnit hrou, v níž podle jejich úmluvy každý den vydá za deset let. Účinnost ještě umocňuje vánoční čas. Ne sentiment, nýbrž velká dávka lidskosti šperkuje soužití bez naděje. Oskar přijímá hru s dětskou opravdovostí, zvládat ji je vlastně mnohem obtížnější pro ošetřovatelku.

O objevování boha

Sklenář v Baladově režii nevolí nedůvěryhodné dětské pitvoření. O to věrohodnější jeho prepubertální postavička s prvními erotickými a rozumovými vzněty a dedukcemi je. A Eliášová? Po delším čase se na mateřské scéně dočkala velké role, v níž je pro umírajícího starostlivou matkou i milujícím děvčátkem... Ejhle, moderní pieta. Všechno až k blouznění posledních dnů, kdy ti dva spolu objevují boha. Proč ne?! J.P.Kříž, Právo

Vtipné, hluboké a bezprostřední, chválí diváci Oskara v Podkroví

HRADEC KRÁLOVÉ Když se před cestou do divadla dozvíte, že jdete na představení o smrti od „křesťanského autora“, nota bene o umírání desetiletého kluka, může vám ztěžknout krok. V Podkroví hradeckého Klicperova divadla při tragikomedii Oskar a růžová paní na motivy stejnojmenného bestselleru Erica-Emmanuela Schmitta se však po prvních slovech silně uleví.

Divák je díky režisérovi Ivanu Baladovi a hercům Martině Eliášové a Janu Sklenářovi svědkem malého divadelního zázraku, který se zmyslí jen tak nevytratí. Žádný usazený sentiment, ale hravá komedie vycházející z dopisů malého Oskara, který musí v nemocnici ve zbytku svých dnů prožít celý život. Inscenace se saint-exupéryovským rozměrem přesně mířených existencionálních, leč prostých otázek, na něž není jednoduché odpovědět, měla premiéru v roce 2007 a objeví se i v nové 126. sezoně, poprvé 29. září. Jan Sklenář uvádí, že při Oskarovi vždy vzniká zvláštní pospolitost a soudržnost, „jakási komunita svázaná jedním obyčejným příběhem. Tvrdím, že představení otvírá doširoka srdce a má schopnost léčit.“

To mu potvrzují i ohlasy diváků. „Bylo to velmi bezprostřední a zároveň hluboké. Takhle přiblížit otázku víry a smrti se na jevišti nevidí. Hlavně Sklenářův výkon by si zasloužil Thálii promladého umělce,“ uvedla loni Jana Kaněrová. „Plakala jsem, ale nebyla to lítost, hlavní důvod spočíval v uvědomění si toho, že jsme na světě jen chvíli, že ne všichni mají to štěstí být zdraví a že i umírání k životu patří. Byl to nezapomenutelný zážitek,“ vyznala se Marie Hlavatá.

„Možná, že sama bych si zrovna tento titul jen na základě anonce nevybrala. Každý má přece svých starostí dost, ale musím říci, bylo to úžasné. Jsem nadšená z hereckých výkonů a nakonec i z pojetí příběhu,“ vzkázala Eva Mlázovská.

Náš Oskar má schopnost léčit

Hradec Králové - Herec hradeckého Klicperova divadla Jan Sklenář dostal dopis podepsaný Václavem Postráneckým. Prezident Herecké asociace mu gratuloval, že se ocitl „v širší nominaci na hereckou Thálii za mimořádný jevištní výkon v roli Ignáce v představení Ještěři“ v kategorii muzikál. Nakonec zůstalo jen u toho, mezi finalisty už nepronikl. „I tak mi to udělalo velkou radost, neboť - už proto, že nejsem muzikálový herec - bych to nečekal. Ale беру to jako velké ocenění pro naše divadlo a pro kolektiv Ještěřů, protože je to společná práce a myslím, že leckteré výkony jsou tam ještě mimořádnější než ten můj,“ říká jednatřicetiletý herec.

Postránecký do Klicperova divadla poslal ještě jeden dopis, a to Kamile Sedlárové, která získala širší nominaci na hereckou Thálii za roli Fany v Mrštíkově dramatu Paní Urbanová. Také ona však zůstala jen v první desítku.

Telefon do Belgie Jan Sklenář sice tvrdí, že není muzikálový herec, ale nyní se stal Ulim v Suchého a Šlitrově jazzové opeře Dobře placená procházka. Kromě toho, řečeno s radou Vacátkem, je „rozpracován na více místech“, neboť jezdí hrát do pražské Státní opery v Horáckově a Hapkově Lyrikálu Kudykam. Nejdražší je mu však role desetiletého Oskara v komorní tragikomedii Oskar a růžová paní na motivy stejnojmenné knihy Francouze Erica-Emmanuela Schmitta, kterou s ním a s Martinou Eliášovou na scéně V podkroví nastudoval v roce 2007 režisér Ivan Balada. Vznikl malý zázrak, takřka saint-exupéryovský, leckterý divák, když se dosmál a osušil slzy, oběma protagonistům jistě v duchu udělil tu nezlatější Thálii i pár „Radoků“.

Nádherné dopisy malého Oskara, který musí v nemocnici ve zbytku svých dnů prožít celý život a jemuž je oporou záhadná „babi Růža“, zdramatizovali si oba herci s režisérem sami. A když nastala potíž s právy a francouzskou agenturou, ředitel Klicperova divadla Ladislav Zeman neváhal, zvedl telefon a ten zazvonil v Belgii přímo u Schmitta. Diplomacie se vyplatila a polichocení autor bestsellerů dal Hradeckým osobní požehnání.

„Trans padesáti lidí“ Nyní se představení blíží k únorové derniéře, kdy Oskar zemře už po osmatřicáté, ale oba herci by jej rádi, bude-li zájem diváků, chtěli hrát dál.

„Od té doby, co jsme to premiérovali, se nám totálně zadřel do hlav, přestože je to nejdelší text, který jsem

se kdy učil. A to se texty učím hrozně blbě. Myslím, že ho nemám šanci jen tak zapomenout. Vždycky když dohrajem, tak si jdem s Marťou sednout do klubu, a tam si to rekapitulujem, dáme si tradičního rituálního ferneta „na Ivana“, protože on ho rád usrkával u režírování. A pokaždé, ale nechtěně, si říkáme, jak to bylo zase jiné, jak jsme to a to udělali jinak, ale aniž bychom chtěli, prostě to tak vyšlo, jak nás ovlivnila nálada i přijímání diváků. Zvlášť poslední rok je to jiné, víc civilní, realističtější, má to větší nadhled, přesto je to opravdovější. Mám pocit, že je to takový trans padesáti lidí, nebo kolik nás to V podkroví dohromady je. Co nám diváci jsou schopni dát, to si ani neuvědomují, protože se v určité chvíli přestanou kontrolovat a jsou tam s námi, naprosto nepostradatelní aktivní aktéři,“ vysvětluje Jan Sklenář a dodává, že při Oskarovi vzniká zvláštní pospolitost a soudržnost, „jakási komunita svázaná jedním obyčejným příběhem. Tvrdím, že představení otvírá doširoka srdce a má schopnost léčit.“

Kolegové brečeli S tím se u divadla setkal vůbec poprvé a pokládá to za obrovské štěstí. „Byli jsme na pár festivalech, kde Oskar sklídl ohromný úspěch a debatovalo se o tom až do ranních hodin. Ve Zlíně na nás zašla Zuzka Kronerová, která byla jedinou slovenskou babi Růžou a moc to s námi žila. V Luhačovicích na krásné lázeňské přehlídce Miloše Mejzlika, ten chudák brečel jak želva ještě půl hodiny potom, se na nás sjeli divadelníci z moravskoslovenského prostředí, zamíloval si nás Dušan Jamrych a přidal pozvání do Bratislavy, vedení JAMU od rektora, kvestora až po režiséry,“ vzpomíná herec.

Řadu derniér má za sebou, ale téhle se bojí. „Děsím se okamžiku, kdy budu muset umřít naposled a Martina bude muset říct: Brzy na shledanou, babi Růža. A to nejsem derniérová brečavka. V životě mě složily - na jevišti - jen dva kusy: Derniéry Akvabel a Perikla, kdy se mi zlomil hlas a já myslel, že to nedohraju. Jenže to je čajíček proti Oskarovi. Věřím, že nás divácký zájem ujistí, že si další reprízování musíme vybojovat. Pro ně - a taky hodně pro sebe,“ říká Sklenář, který o tom všem vyprávěl v Praze kolegům z Kudykamu.

Hapka z něj měl „husinu“ „Hrozně žrali moje řeči, jak to tady v Hradci máme výborné, soubor, repertoár, režiséry, atmosféru. To mi záviděli, protože Praha je opravdu jeden velký uspěchaný, ukšeftovaný neosobní frmol. Moc rád jsem jim, když se vyptávali, vykládal o našem autorském divadle,“ říká herec. Angažmá v Kudykamu, na který se ohlasy silně rozcházejí, však vůbec nelituje.

Začalo v pražském klubu Carpe Diem na večeru Barování, kde herec zpíval své verze Brela a Bécauda. Zrovna byl v publiku Michal Horáček. „Našel si mě a vrazil mi do ruky scénář, že by se mu líbilo, kdybych se projektu zúčastnil. Dostal jsem i hudební podklady s Hapkovými songy. Bylo to pro mě hrozně silné, protože jsem s tím vůbec nepočítal. Najednou přede mnou stál, sám byl trochu nervózní, ale tak dobře a přímočaře o tom mluvil, rychle, překotně, ale vášnivě, drtil mi ruku a pak najednou zmizel. To chtělo panáka,“ vzpomíná Sklenář, který pak když nezkoušel Perikla, kudy chodil, tudy vyřvával Jsem Smích z vedlejšího pokoje, V penzionu svět, Strážce plamene a Havrany.

Když ho pak v opulentním podzemním salonu grandhotelu Bohemia slyšel Petr Hapka, vstal a zařval: Ježišmarjá, maminkó, já mám z něho husinu!

Záporák je vděčnější „Pak mi Michal Horáček dal na vybranou, co chci hrát. Já si vybral hlavního hrdinu Martina a dostal jsem ji. Potom jsem dostal možnost na album Kudykama nazpívat Smích z vedlejšího pokoje a vzali mi Martina a dali Štavgasta. Nechtěli ze mě dělat romantického hrdinu, ale komplikovanějšího záporáka, vlastně negativ Martina - krátkozrakého zoufalce bez síly, vůle, rozhodnutí, nařvance schopného obstát jen v partě,“ říká Sklenář.

A dostal tři sólové písničky, Smích, Štvanici a Hospůdku páté cenové skupiny, a navrch ještě nabídku, aby jako jediný zastupoval v představení Františka Segrada, kdyby nemohl, v jeho Strážci a Rozeznávám. K tomu se - pro všechny případy - začal učit kompletního Kudykama. „On má totiž hrozně krásný úkol být myšlenkou, průvodcem, větrem, ptákem, fantaskní bytostí, kterou si každý nosí v sobě a která mu pomáhá se rozhodovat, rozeznávat dobro se zlem, příjemné od odporného,“ podotýká herec, který nedá dopustit na režiséra Dodo Gombára ani na muzikanta a kapelníka lyrikálu Ondřeje Brzobohatého.

Totální válka proti Horáčkovi „Po premiérách byly divácké ohlasy většinou velmi příjemné, ale pak se začaly objevovat reakce kritiků a takzvané odborné veřejnosti, která vytáhla do totální války proti Horáčkovi, Kudykamu i nám. Nakydali na to tolik špíny, té zlé a závistivé. Nebylo nám vůbec dobře, ač jsme se nad to museli povznést. Nejhorší bylo, že z Horáčka udělali gaunera, zloděje, který zneužívá státních peněz, institucí a televize, jenže on to všechno platil ze svého, a to jak představení a nájmů opeře, tak dokumenty v ČT. Divadelní noviny to korunovaly, že by ho měla naše republika žalovat u

mezinárodních soudů kvůli arbitráži. Ale tak u nás dopadají pracovití lidé, kterým se podaří dotáhnout svůj velký a složitý sen do cíle a ještě být úspěšný. Já jsem ale na to všechno hrozně hrdý a plný neopakovatelných zážitků," dodává herec, kterému díky Kudykamu nabídl Petr Hapka dvě písně na další chystané album H&H, Ondřej Brzobohatý mu začíná připravovat sólovou desku. V Klicperově divadle nyní zkouší nový kus uměleckého šéfa Davida Drábka Noc oživlých mrtvol v televizní country-show Beverlyho Rodrigueze, kde bude René, usměvavý kutil.

„Bylo to velmi bezprostřední a zároveň hluboké. Takhle přiblížit otázku víry a smrti se na jevišti nevidí. Hlavně Sklenářův výkon by si zasloužil Thálii pro mladého umělce.“

Jana Kaněrová, Praha

Zvu vás na dva dobré herce

Hradec Králové - Kniha spisovatele a dramatika Erica Emmanuela Schmitta Oskar a růžová paní je světovým bestsellerem, který neunikl ani divadlu. S nádhernými dopisy desetiletého Oskara, který musí v nemocnici ve zbytku svých dnů prožít celý život, jako jedna z prvních vystupovala Catherine Deneuve, jevištních verzí je však víc. Poslední v režii Ivana Balady uvádí královéhradecké Klicperovo divadlo na komorní scéně V podkroví, Oskara hraje Jan Sklenář, ošetřovatelku - „růžovou paní“ - Martina Eliášová. Když Ivan Balada, divadelní režisér, filmař a dokumentarista, hledal nějaký vhodný kus pro kamarádku Martinu Eliášovou, přivedla ho slovenská herečka Zuzana Krónerová právě ke Schmittově dílu. „Říkala mi, že to uvádějí v bratislavské Areně, ale ve velkém obsazení, kde Oskara od malého kluka hraje několik herců až v závěru po Ladislava Chudíka, toho tam však, protože byl nemocný, promítali ze záznamu. To jsem si dost dobře nedovedl představit,“ říká dvaasedmdesátiletý rodák z Bratislavy. V normalizaci často umlčovaný tvůrce, introvert a přítel Pavla Juráčka, stihl natočit jen několik televizních děl, například O živej vode, Oči plné snehu či Tri gaštanové kone, a film Archa bláznů na motivy povídky Antona Pavloviče Čechova Pavilon č.6. Černobílé podobenství se Zlatomírem Vackem a Vladimírem Mertou z roku 1970 mohl dokončit až po listopadu 1989. Patrně nejznámějším Baladovým dílem je dodnes nedoceněný výpravný pětidílný seriál Největší z pierotů s Vladimírem Javorským v roli mima Jana Kašpara Deburau. Ivan Balada točil také cenné dokumenty a dnes režisuje v divadlech, například ve Zlíně či Olomouci.

Odpovědi zůstávají otevřené Schmitt se ve většině svých děl zabývá základními otázkami lidské existence a světovými náboženstvími. „Avšak nejen tím, pokládá totiž spoustu zásadních otázek, ale neodpovídá na ně. Nechává na čtenáři či divákovi, aby si vybral to své,“ říká Balada.

Martina Eliášová k inscenaci přizvala Jana Sklenáře, všichni už v počátku zkoušení cítili, že jde o mimořádný počin. „Začínali jsme rekreačně na chalupě, ale práce pro oba herce byla dost tvrdá, hlavně co do počtu slov. Tam vznikl základ inscenace,“ uvádí režisér. Na dramatizaci se podíleli všichni tři, krátilo se, škrtalo i jemně přidávalo, samozřejmě v duchu autora. „Někdy víc, někdy míň jsme text přiblížili hovorovější řeči. Hlavně jsme to dělali spolu, ač nám chyběla dramaturgická rezonance,“ vypráví Balada. Přímé křesťanské motivy tvůrci potlačili, jen na začátku nechali zaznít příběh stvoření světa.

U navýsost citlivého tématu smrti vždy hrozí pád do sentimentu a patosu. „Na generálku přišlo několik štábů a fotografů, kteří většinou fotí jen na začátku a pak se nudí. Ale tady jsem viděl, že pánové zůstávají a nenápadně si otírají oči. To riziko tu je, ale my jsme se snažili, kde se jen dalo, hledat humor a uplatnit komediální prvky,“ vysvětluje Balada. Martina Eliášová přitakává: „Ivan se to snažil úplně rozstřílet, aby to bylo zábavné, což mi přijde skvělé. Každý herec by si jistě rád na jevišti užil pláče a sentimentu, ale Ivan to naprosto striktně rozbourával.“ „Představení skýtá spoustu možností a my jsme se při tom, což je možná paradoxní, opravdu krásně vyblbli,“ podotýká Balada.

Prozradit dopředu námět tragikomické hry o smrti může mít i odrazující účinek, jak by tedy režisér pozval diváky? „Já bych je zval na dva dobré herce, na výborný titul a na zvláštní stylizované divadlo,“ uvádí režisér, který se vzdal přílišného psychologizování i logiky věci a lpěl na civilním herectví.

Postavy vyplynuly z textu Oba herci své postavy nehledali dlouho. „Myslím, že to šlo samo, že to vyplynulo z textu. Nemám pocit, že bychom se s tím nějak trápili, žádné velké otázky O čem to hrát? Jak

to pojmout? Jen jsme si řekli, že si nebudeme hrát na desetiletého a na stoletou," uvádí herečka. Jan Sklenář se netají tím, že setkání se Schmittovým textem i s režisérem a kolegyní patří k jeho nejšťastnějším okamžikům u divadla. „Když jsme nad tím přemýšleli, Ivan nám vřady říkal, že musíme prodat krásný text a ne že si Sklenář nebo Eliášová začnou budovat nějaké figury. Ivan nás velmi dobře otesával, kdykoliv jsme začali ujíždět do sentimentu, okamžitě tam vložil fór. Také lpěl na střizích, a to ve velmi rychlé kadenci," uvádí herec. Balada dokonce uvažoval, že by humor aktualizoval, třeba při zmínce o druhé míze, kdy si vzpomněl na mnohé politiky. To už hercům přišlo moc. „Řekli mi, že ne, že už to je blbost," usmívá se režisér. „Ivan je sice z nás nejstarší, ale mám pocit, že myšlením je nejmladší. Kolikrát jsme si s Honzou říkali, že tohle přece nemůžeme dělat, že je to už přes čáru, ale pak to před publikem ohromně fungovalo," uvádí Eliášová, která si zpočátku nedovedla představit, že by stejně jako Sklenář hrála i další postavy. „Nakonec vidím, že je to jednoduché. Stačí malé gesto a už tam stojí jiná figura," podotýká.

Herci: Hlavně ctít autora Pro herce je hra, vzniklá trochu po partyzánsku mimo dramaturgický plán Klicperova divadla, radost, tu největší by však měl mít divák. „Když jsme si před prvním uvedením úplně rozklepaní dodávali s Martinou kuráž, řekli jsme si, že jsme přišli dát lidem něco velmi zvláštního, co běžně v divadlech není, a že jim to musíme předat tak, jak je to napsané. Kdybychom začali myslet na nějaké divadelní ceny, byla by to smrt celého představení," říká Sklenář. „Nemám ráda, když mi někteří herci na jevišti chtějí dokázat: Podívejte se, co umím, jak jsem skvělý, jak umím hrát divadlo, jak se umím zasmát, jak umím být energická!" dodává herečka.

Sklenář na nabídku kývl, aniž by předlohu znal. „Když jsem si přečetl knížku, kterou mi Martina koupila v Levných knihách, měl jsem stejné pocity jako u Malého prince, tak to bylo přesné. Text, který byl tak velmi přesný, niterný a tak se dral po kůži, jsem ještě na divadle nepotkal. Při četbě jsem se stále přistihoval při tom, že jsem si říkal: Jak tohle budeš hrát? Nakonec jsem se okřikl a úplně se propadl do Malého prince," vyznává se herec. Martinu Eliášovou u postav Oskara a růžové paní fascinuje jejich krásný vztah.

V podkroví se hraje o smrti, skvěle a s humorem

Patrně není na divadle tenčího ledu než smrt dítěte, notabene jeho umírání. Nejenže tragické téma může odradit diváky, ale navíc hrozí pád do slz, patosu a sentimentu. Kdo se však vydá do Podkroví královéhradeckého Klicperova divadla na nové komorní drama Oskar a růžová paní na motivy stejnojmenné knihy Francouze Erica-Emmanuela Schmitta, bude svědkem malého divadelního zázraku, který se z mysli jen tak nevytratí. Schmitt není žádným módním pseudofilozofem, ale ceněným literátem, který zkoumá zásadní světová náboženství. V Oskarovi a růžové paní, románu v dopisech, se zabývá dětským pohledem na křesťanství. V inscenaci režiséra a neprávem opomíjeného filmaře a dokumentaristy Ivana Balady dostává příběh až saint-exupéryovský rozměr přesně mířených existencionálních, leč prostých otázek, na něž není jednoduché odpovědět. „Nemám strach z neznáma. Jenom se mi nechce přijít o to, co znám..."

Dramatizace citlivě zbavila děj všeho zbytečného, hra je strhujícím nemocničním dialogem desetiletého Oskara a tajemné ošetřovatelky babi Růži, která mu dodává kuráž. Vypráví mu historky ze své kariéry zápasnice ve volném stylu a poradí mu, ať se se vším, co nelze říct nikomu, ani rodičům, svěruje „nahoru“, tedy Bohu. Oskarovy velmi osobní večerní dopisy jsou páteří inscenace - i s vtipnými P. S. (výtečným dramaturgickým nápadem je v závěru jejich ubývání). Nemocný Oskar totiž musí ve zbytku svých dnů prožít celý život, co den, to deset let.

Baladova neokázalá, takřka „neviditelná“ režie dává vyniknout - čert vem klišé - čistému hereckému koncertu Jana Sklenáře a Marty Eliášové. Oba hrají civilně a přesně s citem pro detail, hru i komiku, to když předvádějí další postavy, bez sebemenší rutiny či manýry. Sklenář nepředstírá, že je mu deset let, od Oskara má správný odstup, aby v rychlých střizích předvedl i spolupacienty. K vrcholným - a klíčovým - scénám patří ta, v níž Oskar náhodou zjistí, jak na tom skutečně je, a přes veškerou tragiku v momentě zahraje i zlomené rodiče, doktora a černošskou uklízečku.

Takových shazujících a záchranných komických momentů má inscenace požehnaně. Balada i herci důsledně dbali na potlačení všech falešných tónů sentimentu. Okamžiky blížící se smrti ukazují věcně a v náznacích, v jejich pojetí vyjde dobře i „klasický zabiják“ podobných příběhů -závěrečný monolog, který

Martina Eliášová ustála na přesné hraně věčnosti a láskyplného smutku. Snad jen symfonická hudba až příliš naléhavě říká, o čem že se hraje. Paradoxně v okamžicích humoru a vzdoru osudu je inscenace nejdojemnější, nejde však o slzy vylouděné podvodem.

Představení, zdravě rezignující na současné inscenační trendy, nejenže dává vyniknout dvěma výborným hercům - komikům, ale je také koňskou dávkou síly a naděje. A hledáme-li odpověď na Oskarovy otázky, zjistíme, že před faktem konce stojíme stejně bezradně jako desetiletý kluk. Víra nevíra.

Petr Mareček